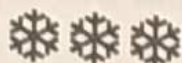

Ve vlastní věci...

Případ „nemocničního vraha“ rozčeřil hladinu na všech stranách. Bohužel se rozčeřila i v obci psychologické. Nemohu věřit svým očím a uším, kolik máme v našich řadách parapsychologů. Kolik kolegů, aniž by pana Zelenku viděli, mluvili s ním, natož aby ho vyšetřili, podávají do sdělovacích prostředků odborné soudy, co to je za člověka. Dokonce jedna kolegyně soudí, že v mládí mohl šikanovat. Mohl, jistě. Mohl i krást, tancovat kozáčka, pomáhat stařenkám s nákupem. Ale víme to? Došli jsme k tomu na základě seriózního psychologického vyšetření? Pokud ano, pak kde je náš slib mlčenlivosti? Kde je etika naší profese?

Upozorňuji také naše horlivé kolegy, že podle norem Evropské federace psychologických asociací je možno na takovéto jednání psychologa podat stížnost národní etické komisi.

PhDr. Hana Junová

XXIV. Psychologické dny, 7. - 9. 9. 2006, Olomouc

Již po čtyřicetáté se konaly letos Psychologické dny. V naší zemi ojedinělá možnost setkání psychologů působících v rozmanitých oblastech psychologické teorie, výzkumu i praxe. Konference, pořádaná Českomoravskou psychologickou společností ve spolupráci s Katedrou psychologie Filozofické fakulty UP v Olomouci a Slovenskou psychologickou společností při SAV, byl, jako již tradičně, situován do historického města Olomouce. Ve dnech 7.- 9. září 2006 jsme měli možnost ve vlídných prostorách Právnické fakulty Univerzity Palackého vyslechnout řadu příspěvků, které tentokrát spojovalo téma **Prožívání sebe a měnícího se světa**. Kongresu se zúčastnilo na 290 psychologů z České republiky a Slovenska, přičemž aktivně participovalo 105 účastníků.

Plenární sdělení otevřela přednáška prof. Švancary věnovaná času jako interpretační kategorii v psychologii. Posluchači měli možnost nahlédnout do nového oboru - chronopsychologie. Zatímco běžné chápání času je lineární, interdisciplinární spolupráce v současné době probíhá v návaznosti na teorie komplexních systémů s nelineární dynamikou. Prof. Švancara naznačil široké a slibné aplikační možnosti oblasti psychologických poznatků vztahujících se k dimenzi času: Časové frázování spoluurčuje styl života, výchovy, vzdělávání a pracovních činností, narůstání časových stresorů vyžaduje posílení resilience rozhodovacích procesů, vyladění a artikulování rytmu přikládají značnou váhu některé psychoterapeutické systémy.

Dr. Prekopová se ve svém příspěvku zabývala dynamikou prazákladních lidských vztahů, totiž vyrovnáváním polarit, která je mužům a ženám, rodičům a dětem vlastní. V této perspektivě naznačila možnosti psychoterapie pevným objetím.

Prof. Smékal upozornil na některé problémy naší doby, ve které se střetává globalizace s fragmentarizací, postmoderní relativizmus s potřebou jasně formulovaných projektů životního stylu, široké nabídky možností na jedné straně a neznalostí kritérií správné volby na straně druhé. Naznačil možné další směřování psychologie s ohledem na výzvy, které situace doby vytváří.

Prof. Řičan hovořil ve své prezentaci o spiritualitě jako jednom z akcentů současné psychologie. Pojímá ji jako trvale přítomný, někdy explicitní, zpravidla implicitní aspekt běžné praxe. Nabídl rovněž konkrétní postupy, jak o svoji spiritualitu psychologové mohou pečovat.

Dr. Šmahel následně uvedl auditorium do oblasti psychologického výzkumu působení internetu, jeho možností a rizik. Nastínil témata virtuální komunikace, online mezilidských vztahů, sexuality na internetu, online her, internetového poradenství nebo problematiky závislosti na internetu. Otázka, jak se změní v dlouhodobém kontaktu s virtuálním světem internetu identita jedince, je velkou výzvou psychologie.

Dr. Hlavinka, filozof a psycholog, se věnoval ve své přednášce etickým otázkám práce psychologa. Uvedl, které hlavní etické koncepce se odrážejí ve vybraných psychologických školách. Analyzoval vztah ontologie a etiky, hédonistické teorie, normativní etiky a kasuistiky, autonomní a heteronomní založení morálky.

Kromě dvou posterových sekcí mohli účastníci kongresu navštívit kteroukoliv z deseti odborných sekcí: *Proměny rodiny a domova v měnícím se světě* (gestor Irena Sobotková), *Čas a jeho proměny* (gestor Iva Štětovská), *Psychodiagnostika* (gestor Pavel Humpolíček), *Dvacet let české neuropsychologie – a stále ještě v rozpuku* (gestor P. Kulišťák), *Mýty a fakta – posun ve vnímání drog a jejich uživatelů* (gestor Kamil Kalina), *Práce v kontextu prožívání sebe a měnícího se světa* (gestor Karel Riegel), *Interkulturní psychologie: nástroje pro spolupráci* (gestor Luděk Kolman), *Konstanty a proměny školy* (gestor Isabella Pavelková), *Raný vývoj dítěte a jeho úskalí v měnícím se světě* (gestoři Daniela Sobotková a Hana Jahnová), *Kvalita života člověka v měnícím se světě* (gestor Jiří Mareš). Do programu byla zařazena i samostatná studentská sekce (gestor Česká asociace studentů psychologie). Osobitější zážitky mohli prožít účastníci, kteří se zúčastnili workshopů Jiřího Kulky *Spirituální muzikoterapie* nebo Pavla Řičana a Pavlíny Janošové *Měření spirituality*. Nelze opomenout ani panelovou diskusi o zkušenostech psychologů s vyšetřováním řidičů podle zákona č. 411/2005, kterou připravil Martin Kořán.

Psychologické obci byli slavnostně představeni noví čestní členové Českomoravské psychologické společnosti: doc. PhDr. Václav Břicháček (zastoupen chotí dr. Břicháčkovou), doc. PhDr. Jaroslava Dittrichová, prof. PhDr. Jarmila Koluchová a prof. PhDr. Vladimír Smékal, CSc.

Součástí odborného setkání byla i valná hromada ČMPS. Ve volbách byli zvoleni představitelé této společnosti pro příští období (viz str. 1).

Příležitost k rozhovorům s kolegy a kolegyněmi byla nejen v kuloárech konferenčních jednání, ale také při uvítací recepci anebo během společenského večera v univerzitním Konviktu.

Psychologie představuje velmi rozmanitý obor. Často se zdá, že její jednotlivé subdisciplíny jsou od sebe dosti vzdáleny. Přestože nelze opomíjet specifika jednotlivých oblastí, která jsou především profesně podmíněná (např. rozdílné podmínky práce psychologa ve zdravotnictví, školství nebo ozbrojených složkách), ukazují četné příklady z každodenního života, jak mnoho společného máme a jak prospěšná pro klienty, nimiž se setkáváme, je naše vzájemná spolupráce. Žijeme v měnícím se světě. Ve světě, který přes pokračující oborovou specializaci vyžaduje kooperaci a týmové řešení problémů. Psychologické dny přinášejí šanci nejen získat nové poznatky a informovat se o aktuálních trendech, ale také navázat a prohlubovat spolupráci mezi českou a slovenskou psychologií, mezi teorií, výzkumem a praxí, mezi odborníky v jednotlivých oblastech praxe. Za to patří veliké poděkování všem, kteří jejich konání umožnili.

Mgr. Václav Šnorek

Udělení čestného členství PhDr. Jaroslavě Dittrichové, CSc.

Musím se přiznat, že udělení čestného členství v Českomoravské psychologické společnosti PhDr. Jaroslavě Dittrichové, CSc., které se uskutečnilo 8. září 2006 v Olomouci na společenském večeru 24. Psychologických dnů, mě naplnilo radostí. Má radost byla o to větší, když spolu s ní byli jmenováni čestnými členy další vážené osobnosti psychologické obce: prof. Jarmila Koluchová, prof. Vladimír Smékal a doc. Václav Břicháček.

Jsem přesvědčena, že tato pocta dr. J. Dittrichové právem náleží, neboť patří mezi přední odborníky v oblasti vývojové psychologie věnované nejranějšímu dětství nejen u nás, ale i ve světě.

Jaroslava Dittrichová vystudovala obor psychologie na Filosofické fakultě UK v Praze v poválečných letech 1948-1952. Byla žačkou významných českých psychologů tehdejší doby jako byl prof. J. Doležal, prof. J. Stavěl a prof. V. Příhoda. Už jako studentka se orientovala na výzkum různých forem chování a učení u dětí raného věku a této problematice zůstala věrná dodnes.

Po ukončení studií pracovala dva roky ve Výzkumném ústavu pedagogickém v Praze. Poté pak přešla do Ústavu pro péči o matku a dítě v Praze - Podolí, kde působila více než 50 let. Zde spolupracovala s významnými odborníky, jakými byli prof. O. Janoš, doc. J. Koch a prof. H. Papoušek. V padesátých letech se začala věnovat hlavně studiu spánku kojenců a toto téma bylo i obsahem její kandidátské práce: „Spánek dětí raného věku“. Byla mezi prvními odborníky na světě, kteří rozpoznali, že spánek není homogenní stav. Rozlišila dva spánkové stavy: spánek klidný a spánek